

Fremsat den 17. marts 2023 af Marianne Bigum (SF) og Carl Valentin (SF)

Forslag til folketingsbeslutning om et styrket og aktivt tilsyn på miljø- og naturområdet

Folketinget opfordrer regeringen til at udarbejde en redegørelse for det nuværende tilsyn på miljø- og naturområdet. Redegørelsen bør indeholde en oversigt over de instanser, som har tilsynsforpligtelsen over for myndigheder, forsyningselskaber og virksomheder, og en oversigt over tilsynenes sanktionsmuligheder og muligheder for at sikre gennemførelse af afgørelser. Redegørelsen bør endvidere gennemgå, hvordan tilsynene rapporterer og offentliggør deres aktiviteter og afgørelser.

Redegørelsen sendes i eksternt høring hos kommuner, relevante interesseorganisationer og grønne foreninger som Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening og Dansk Sportsskytte Forbund.

Folketinget opfordrer endvidere regeringen til på baggrund af redegørelsen og høringssvarene at udarbejde forslag til ny struktur for tilsynet på miljø- og naturområdet med henblik på at skabe et mere aktivt, effektivt og kompetent tilsyn. Det nye tilsyn skal sikre, at opgaver på miljøområdet bliver varetaget korrekt og til tiden, og at der eksisterer passende sanktionsmuligheder, hvis dette ikke er tilfældet.

Forslaget til ny struktur for tilsynet på miljø- og naturområdet forelægges Folketinget senest i folketingsåret 2024-25.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en uændret genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 8, folketingsåret 2022-23, 1. samling. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketings-tidende 2022-23 (1. samling), tillæg A, B 8 som fremsat.

Da vandområdeplanernes tredje planperiode i henhold til vandrammedirektivet var i offentlig høring i foråret 2022, viste det sig, at en lang række opgaver, som skulle udføres af kommunerne i anden planperiode (2015-2021) endnu ikke var udført, på trods af at de har været kendte i 6 år. En del af opgaverne stammer endda helt tilbage fra første planperiode (2009-2015) og fra lovgivning fra før første planperiode. Den manglende opfyldelse af forpligtelserne kommer først for en dag, når næste planperiode skal tilrettelægges, og det uden sikkerhed for, at de bliver udført i denne periode (vandområdeplanerne kan findes på Miljøstyrelsens hjemmeside, mst.dk).

Efter forslagsstillernes opfattelse er der derfor brug for et mere aktivt tilsyn med kommunernes opgavevaretagelse på miljø- og naturområdet.

Det mangelfulde og ineffektive tilsyn på miljø- og naturområdet dokumenteres endvidere af tidligere miljøminister Lea Wermelins svar på Miljø- og Fødevarerudvalget, alm. del – spørgsmål 1033, folketingsåret 2020-21. Svaret er foranlediget af en sag, hvor TV SYD har dokumenteret, at spildevandsudledninger har fundet sted,

- uden at udløbene er indberettet af kommunen og registreret i Miljøstyrelsens database,
- uden at de konkrete overløbshændelser er blevet korrekt indberettet i en årrække, og
- uden at kommuner har reageret på henvendelser om manglende udledningstilladelser og anmodninger om som myndighed at udarbejde sådanne tilladelser.

(»Spildevand hældes i bæk og ender i beskyttet område – kommune glemte at indberette det i årevis«, www.tvsyd.dk, den 3. marts 2021, og flere efterfølgende artikler).

TV SYD dokumenterede, at sagen langtfra var enestående. Tværtimod gjorde op mod halvdelen af kommunerne i området sig skyldige i lignende mangelfulde registreringer og indberetninger.

Den daværende minister medgiver i svaret på spørgsmål 1033, at »kommunerne i denne sag ikke har løftet deres ansvar for, at vi får et bedre vandmiljø«. Og ministeren anfører, at »Miljøministeriet har ikke mulighed for at sanktionere kommunerne ift. indberetninger af overløb.«

Den daværende minister angiver, at »Det er Ankestyrelsen, der fører tilsyn med, at kommuner og regioner overholder lovgivningen.« Men den daværende minister drager ikke nogen konklusioner, på baggrund af at det åbenlyst ikke er sket i denne sag.

Efter forslagsstillernes opfattelse er Ankestyrelsen ikke velegnet til at varetage denne opgave. Ankestyrelsen har ingen kompetencer på miljø- og naturområdet, og man fører, så vidt det er oplyst, intet aktivt tilsyn med miljø- og naturområdet. Ankestyrelsen har mulighed for at gennemtvinge afgørelser, men må søge viden og kompetence andre steder, hvis nogen beder dem forholde sig til en sag. Det sker i øvrigt, så vidt vides, kun sjældent, da kun ganske få ved, at Ankestyrelsen fører tilsyn på miljø- og naturområdet, når det angår kommunerne.

Konklusionen er, at der mangler tilsyn med kommunernes opgavevaretagelse, når det handler om tilladelser, indberetning af data og udførelse af opgaver på miljø- og naturområdet.

Det manglende aktive tilsyn og de manglende sanktioner over for kommunerne er et problem for retsfølelsen på miljø- og naturområdet. Når en landmand eller en virksomhed overtræder loven eller undlader at opfylde sin indberetningspligt, kan man meget vel risikere strenge sanktioner. Det bør også gælde kommunerne, hvis der skal være en opfattelse af retfærdighed på miljø- og naturområdet.

Hertil kommer, at de indberettede oplysninger er grundlaget for kommende indsatser på f.eks. vandmiljøområdet. Vandplaner bliver udformet på et utilstrækkeligt grundlag, hvis der ikke foreligger korrekte og tilstrækkelige oplysninger om de forskellige påvirkninger. Hvis spildevandsudledninger bliver underrapporteret, vil indsatsen mod spildevandspåvirkning af vandløb og søer blive utilstrækkelig.

Af svaret på spørgsmål 1033 fremgår det endvidere, at Miljøstyrelsen har tilsyn med spildevandsselskaber. Dette tilsyn sker på basis af udledningstilladelser, som altså i mange tilfælde ikke findes. Og Miljøstyrelsen følger ikke op på egne afgørelser og på konstatering af manglende indberetninger. Derfor bør Miljøstyrelsen pålægges at følge sine sager til dørs og have mulighed for at føre et mere aktivt tilsyn.

Konsekvensen af det mangelfulde tilsyn på miljø- og naturområdet er endelig, at grønne ngo'ere skal bruge tid og sparsomme ressourcer på at holde øje med overholdelse af landets lovgivning og med myndighedernes indsats. Det burde være en opgave, som styrelser, kommuner og myndigheder varetog fuldt ud.

Der er derfor efter forslagsstillernes opfattelse brug for en gentænkning og en styrkelse af tilsynet på miljø- og naturområdet.

Skriftlig fremsættelse

Marianne Bigum (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om et styrket og aktivt tilsyn på miljø- og naturområdet.

(Beslutningsforslag nr. B 105)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.